

*Handläggare:
Åke Wennmalm*

Yttrande över landstingsrevisorernas 'Rapport nr 47/2004: Landstingsstyrelsens styrning och uppföljning av det miljöpolitiska programmet Miljö Steg 4'

Ärendet

Revisionskontoret har genomfört en granskning av landstingsstyrelsens styrning och uppföljning av det miljöpolitiska programmet Miljö Steg 4. Rapporten har överlämnats till landstingsstyrelsen för yttrande. Förvaltningens förslag till yttrande följer nedan.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

att som yttrande över revisionsrapport nr 47/2004, Landstingsstyrelsens styrning och uppföljning av det miljöpolitiska programmet Miljö Steg 4, överlämna detta tjänsteutlåtande.

Bakgrund

Landstingsfullmäktige antog 2002-04-09 ett nytt miljöpolitiskt program, Miljö Steg 4, för landstingets verksamheter. Programmet innehöll fem övergripande mätbara mål, vilka skulle vara uppnådda till utgången av 2006. Dessutom upprepades målet från tidigare miljöprogram att alla verksamheter skall vara certifierade till utgången av 2003. Som medel för genomförande av programmet angavs att beställare inom landstinget skall införliva miljökrav i sina beställningar av olika tjänster (exempelvis vård och trafik) eller varor (upphandlade centralt eller direkt i verksamheterna). Kravet på certifiering av miljöledningssystem har senare uppskjutits till utgången av 2004, med möjlighet till dispens för verksamheter som ej var certifierade vid denna tidpunkt. Under år 2004 påbörjades inom miljöavdelningen vid LSF utarbetande av ett specificeringsdokument, ämnat att förtydliga och avgränsa omfattningen av kraven på måluppfyllnad i miljöprogrammet. Arbetet med detta dokument är ännu ej avslutat, och den version av dokumentet som revisionskontoret på eget initiativ granskat kan ses som ett diskussionsunderlag.

2005-04-19

Förvaltningens synpunkter

Ang. revisionskontorets synpunkter på specificeringsdokumentet

Detta dokument är under utarbetande inom LSFs miljöavdelning och har uppdaterats vid ett flertal tillfällen, senast under våren 2005. I revisionskontorets synpunkter på dokumentet har ej angivits vilken version man granskat. Förvaltningens synpunkter blir därför med nödvändighet av övergripande karaktär.

Revisionskontorets viktigaste synpunkter torde vara

- Specificeringsdokumentet bör underställas landstingsstyrelsen för beslut
- I underlaget till ett sådant beslut bör förvaltningen tydligt ange vad som väljs bort från uppföljning och skälen till detta
- Flera av de avgränsningar av miljöprogrammets miljömål som föreslås i utkastet till specificeringsdokument kan ifrågasättas

Förvaltningen delar helt revisionskontorets synpunkter framförda i de två första punktsatserna. Önskemål om detta är själva grunden till framtagandet av specificeringsdokumentet.

I frågan om avgränsningar håller förvaltningen med revisionskontoret om att det vore önskvärt att kunna följa upp alla miljömålen i alla verksamheter.

Av praktiskt skäl är detta emellertid inte möjligt. Som exempel kan nämnas att SL svarar för 80-90 % av landstingets utsläpp av avgaser från förbränningsmotorer, och att ingen annan verksamhet ensam svarar för mer än 10 % av utsläppen. Att inom ramen för begränsade resurser då fokusera uppmärksamheten på SLs utsläpp torde vara mest effektivt.

Det vore också önskvärt att kunna använda gemensamma nyckeltal för energianvändningen som bas för beräkning av andelen fossila och icke-fossila utsläpp. Detta kommer inte heller att vara möjligt med den rikhaltiga flora av uppföljningsrutiner som finns (eller inte finns) hos enskilda småbåtsredare som är entreprenörer inom Waxholmsbolaget, avfallstransportörer inom sjukhusen, tjänsteresande medarbetare, prov- och posttransportörer inom öppenvården och mycket annat. Miljöavdelningen har ägnat dessa frågor betydande uppmärksamhet och de avgränsningar som hittills diskuterats (men ännu ej framlagts för politiskt ställningstagande) bedöms vara bästa möjliga kompromiss. Revisionskontorets synpunkter skall dock beaktas vid färdigställandet av specificeringsdokumentet.

Ang. revisionskontorets synpunkter på LSFs uppföljning av verksamheternas miljöprestanda år 2003.

Rapporten anger att LSFs ansvar bör omfatta uppföljning av att respektive verksamhets miljömål beaktar de landstingsövergripande miljömålen. Detta

2005-04-19

har LSF ej gjort hitintills. Revisionskontorets påpekande är av stort intresse för förvaltningen och kommer att övervägas noggrant.

Revisionskontoret påpekar också att LS kan begära in yttrande från andra styrelser, nämnder, beredningar och anställda om detta är erforderligt för att fullgöra sin uppgift, och att detta gäller även miljöarbetet. Förvaltningen tolkar detta som en uppmaning till en mer aktiv uppföljning av miljöarbetet inom alla nivåer av landstingets verksamheter.

LSF anser att målet om 25 % fossilfria transporter vid utgången av 2006 ej skall innefatta spårbunden trafik (som redan är 100 % fossilfri).

Revisionskontoret anser att detta kan tolkas som en ambitionshöjning jämfört med skrivningen i miljöprogrammet.

Då målet fastställdes år 2002 baserades det på SLs planerade andel fossilfri busstrafik vid utgången av 2006. Det ansågs att ett mål som SL kunde uppfylla för sin vägtrafik borde vara möjligt att nå även för andra typer av vägbundna transporter. Spårtrafiken inräknades ej då SL angav 25 % fossilfri trafik 2006. Eftersom det landstingsövergripande målet planerades som ett vägtrafikbundet mål vid miljöprogrammets införande anser LSF att spårbunden trafik ej skall räknas in vid uppföljning av verksamheten år 2006.

Revisionskontoret framför förutom ovanstående ett flertal mer detaljerade synpunkter på uppföljningen och dess omfattning. I huvudsak delar förvaltningen dessa synpunkter.

Miljökonsekvenser av beslutet

Revisionskontorets granskning av LSFs uppföljning av verksamheternas miljöarbete är värdefull. Den visar att miljöarbetet är ett prioriterat område i landstinget, vars uppföljning inte får åsidosättas eller ge mer begränsade resurser än annan uppföljning. Genom detta förhållningssätt stärks miljöarbetets ställning inom hela SLL.

Sören Olofsson